

CIVITTA

**BENDRŲJŲ KLAIPĖDOS
REGIONO
SOCIOEKONOMINIŲ
RODIKLIŲ ANALIZĖ**

Klaipėdos regiono turizmo ir žemės ūkio
sektorių plėtros studija

2018 m. gruodis

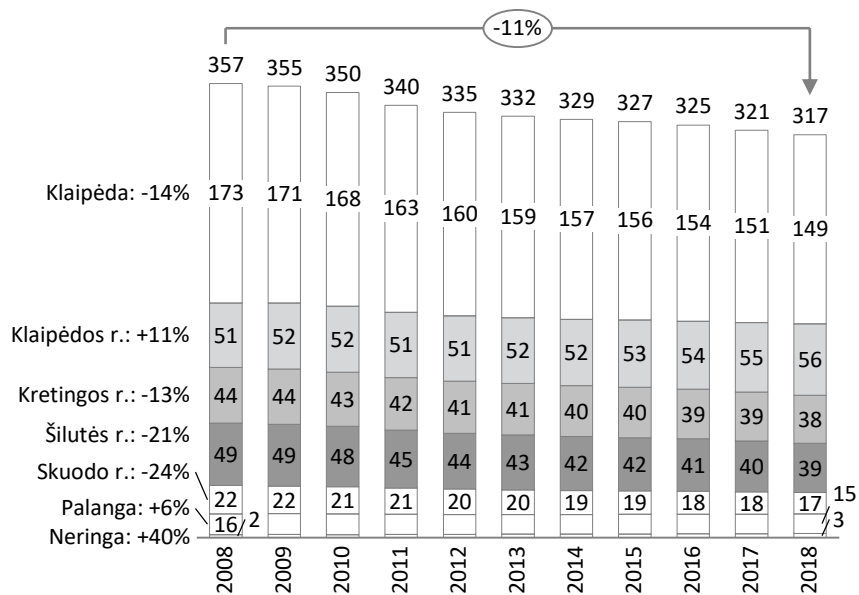
SAVOKOS IR SANTRUMPOS

SAVOKA	PAAIŠKINIMAS
Atvykstamasis turizmas	Turizmo rūšis, kai užsienio šalies gyventojai keliauja į priimančiąją šalį
BVP	Bendrasis vidaus produktas
DAG	Darbingo amžiaus gyventojai
EDV	Ekonominio dydžio vienetas
ES	Europos Sąjunga
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
KR	Klaipėdos regionas, įskaitant šias savivaldybes: Klaipėdos m. sav. (sutrumpintai – Klaipėda), Neringos sav. (sutrumpintai – Neringa), Palangos m. sav. (sutrumpintai – Palanga), Klaipėdos raj. sav., Kretingos raj. sav., Skuodo raj. sav., Šilutės raj. sav.
LEZ	Laisvoji ekonominė zona
LR	Lietuvos Respublika
Materialinės investicijos	Tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti
<i>Per capita</i>	Rodiklio reikšmė, tenkanti 1 nuolatiniam teritorijos gyventojui
PV	Pridėtinė vertė

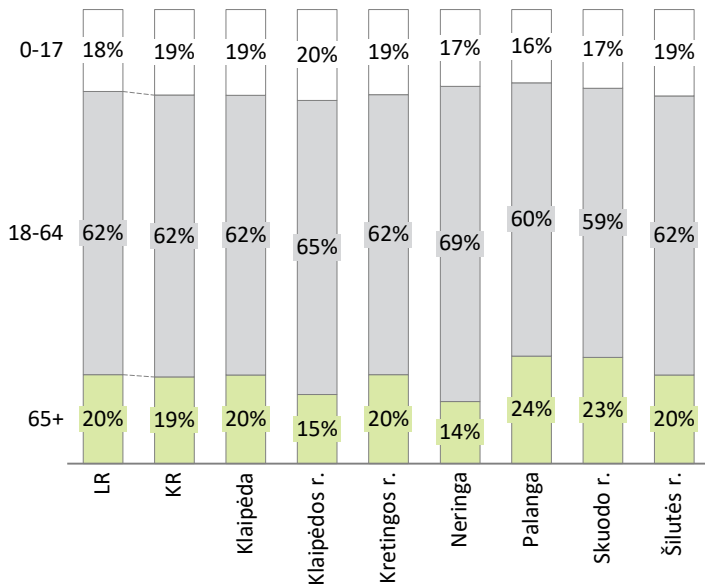
SAVOKA	PAAIŠKINIMAS
TIC	Turizmo informacijos centras
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos – užsienio fizinių ir juridinių asmenų šalyje arba šalies fizinių ir juridinių asmenų užsienyje įsigyjamas ilgalaikis turtas, žemė, pastatai, įrenginiai ar veikiančios įmonės (jų akcijos). Jei šalyje sparčiai daugėja ar nuolat yra didelių tiesioginių užsienio investicijų, tai verslo aplinka, investicijų atsipirkimo galimybės ir darbo našumas šalyje yra didesni nei kitose šalyse.
Turizmas	Kelionių organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, kultūros paslaugų turistams teikimo verslas; studijoje turizmo sektorių patenka į I (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) sektorių pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), jei nenurodoma kitaip
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija
ŽŪ	Žemės ūkis; veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą ir apdorojimą, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimą, maisto produktų gamybą ir šių produktų realizavimą, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimą; studijoje ŽŪ sektorių patenka į A sektorių pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), jei nenurodoma kitaip

DEMOKRAFIJA | KR GYVENTOJŲ SKAIČIUS NUOSEKLIAI MAŽĖJA; IŠLIEKA AKTUALUS VISUOMENĖS SENĖJIMAS IR SOCIALINIAI SKIRTUMAI TARP KR SAVIVALDYBIŲ

NUOLATINIŲ GYV. SKAIČIUS M. PR., TŪKST. ASM., 2008–2018

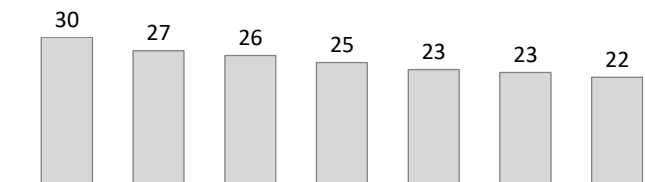

NUOLATINIAI GYV. PAGAL AMŽIAUS GRUPES M. PR., %, 2018

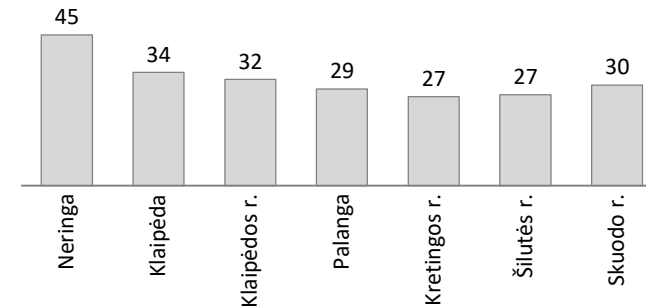

VID. 1 D. LIGOS IŠMOKA (VIRŠUJE) IR MOTINYSTĖS IŠMOKA (APAČIOJE), EUR, 2017

Vid. ligos išmoka / 1 d.

Vid. motinystės išmoka / 1 d.

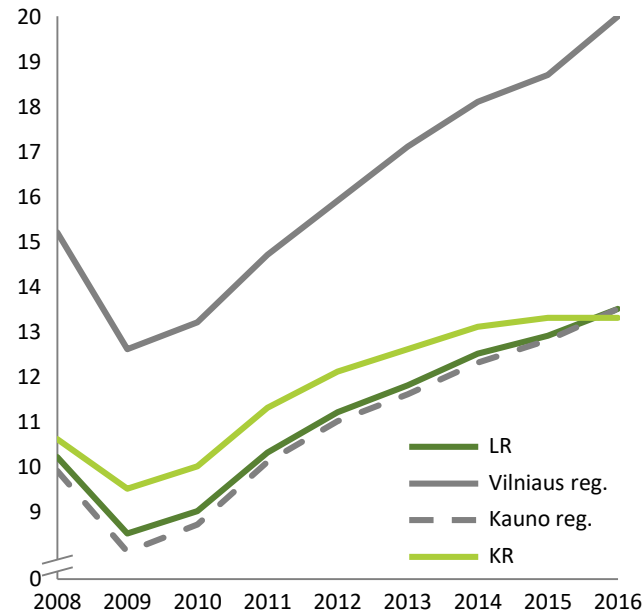
- KR gyventojų skaičius mažėjo lėčiau nei visoje LR (-13 % 2008–2018).
- Gyv. skaičius augo Neringoje (+40 %) ir Klaipėdos raj. (+11 %). Neringoje gyventojų skaičius augo daugiausiai dėl to, kad kitų miestų gyventojai perka antrąjį būstą Neringoje. Viena pagrindinių gyventojų skaičiaus augimo Klaipėdos rajone priežasčių – Klaipėdos miesto gyventojai išsikelia gyventi į užmiestį.
- Sparčiausias gyv. sk. mažėjimas – Skuodo raj. (-24 %) ir Šilutės raj. (-21 %) savivaldybėse.
- 40 tūkst. asmenų sumažėjimą KR lėmė neigiama tarptautinė migracija.
- Vidinė LR migracija yra palanki KR. 2013–2017 m. dėl vidinės migracijos į KR atvykdavo daugiau gyventojų nei išvykdavo (+868 gyventojų kasmet).

- Demografinės senatvės koef. – 65+ m. žmonės, tenkantys 100-ui vaikų iki 15 m.:
 - KR gyventojai sensta lėčiau nei visoje LR (KR: +16 koef.; LR: +21).
 - „Jaunėja“ tik Klaipėdos r. (-1).
 - Sparčiausiai sensta Skuodo r. (+63), Palangos m. (+48) ir Šilutės r. (+41) bendruomenės.

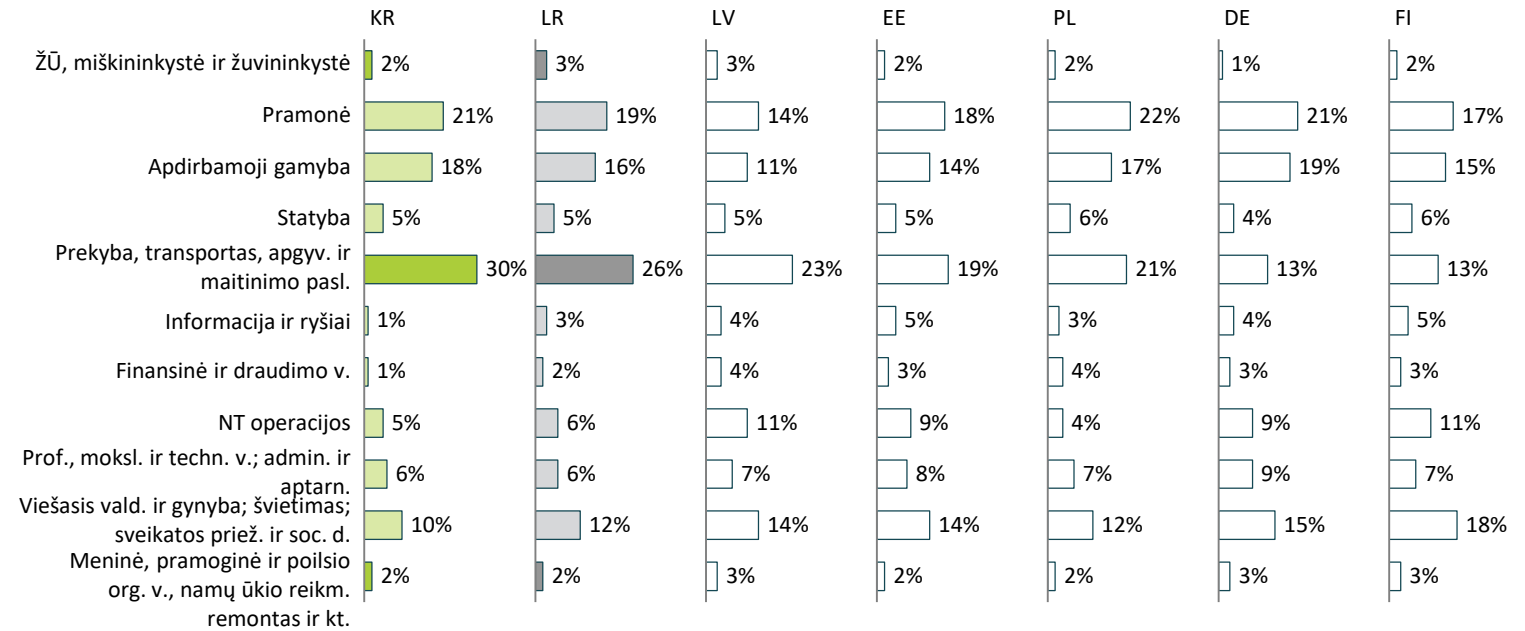
- Faktines pajamas rodančios soc. draudimo išmokos aukščiausios Neringoje ir Klaipėdoje.
 - Neringos sav. demografinę / socialinę statistiką būtina vertinti dėmesingai.
 - Žemiausias sergamumas – Neringoje (2017 m. birželį sirgo 4 %, gruodį – 3 % apdraustųjų).
 - 2017 m. soc. pašalpas gavo 3,1 % LR gyv., KR – 2 % (Neringa: 0,4 %, Klaipėda: 1 %, Šilutė: 4,7 %, Skuodas: 4,9 %).

\\ EKONOMIKA (1/9) | REGIONO EKONOMINIS AUGIMAS NUOSAUKUS; VEIKLA ORIENTUOJAMA Į TRADICINIUS SEKTORIUS

BVP PER CAPITA TO METO KAINOMIS, TŪKST. EUR, 2008–2016

PRIDĖTINĖ VERTĖ, SUKURIAMA SEKTORIUOSE PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIS (EVRK 2 RED.), TO METO KAINOMIS, %, 2016 (PARYŠKINTI ŽŪ IR TURIZMUI AKTUALŪS SEKTORIAI)

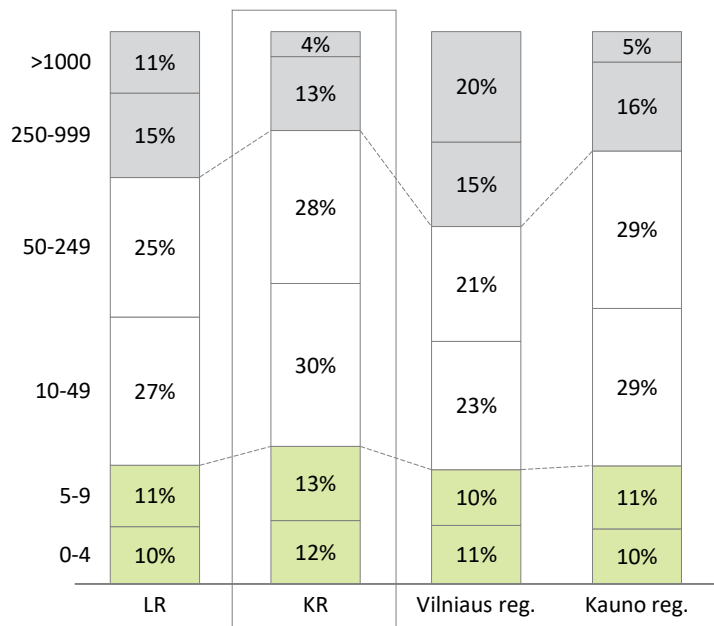
- 2016 m. KR BVP *per capita* tapo žemesnis nei visos LR.
- 2016 m. KR pagal BVP *per capita* aplenkė Kauno reg. ir Lietuvos vidurkis. Lietuvos vidurkio augimui įtaką daro spartus Vilniaus reg. BVP *per capita* augimas, kuris 2009–2016 m. kasmet sudarė beveik 7 %. Palyginimui, KR metinis augimas per tą patį laikotarpį siekė 5 %.
- Ekonomikos augimas po 2009 m. ekonominės krizės KR buvo lėtesnis nei visoje LR:
 - LR BVP *per capita* 2009–2016 m. išaugo 59 %,
 - KR – 40 %.

- ŽŪ sektoriuje sukuriamos pridėtinės vertės dalis KR (2 %) yra mažesnė už dalį visoje LR (3 %).
- KR kuriamos PV didžiąją dalį sudaro tradiciniai prekybos, transporto, pramonės ir apdirbamosios gamybos ekonominės veiklos sektoriai (kartu – iki 70 %).
- KR orientacija į aukštesnės PV sektorius (informacija ir ryšiai, finansinė ir draudimo veikla) yra mažesnė nei visoje LR.
- PV pasiskirstymas pagal sektorius yra panašus kaimyninėse užsienio valstybėse (LV, EE, PL).
- Pažangesnėse Baltijos jūros regiono valstybėse (DE, FI) santykinai mažiau PV sukuriama prekybos ir transporto sekt., daugiau – informacijos ir ryšių, NT operacijų sekt. (įprastai: aukštesnės PV sektoriai).

Santrumpos: LV: Latvija, EE: Estija, PL: Lenkija, DE: Vokietija, FI: Suomija

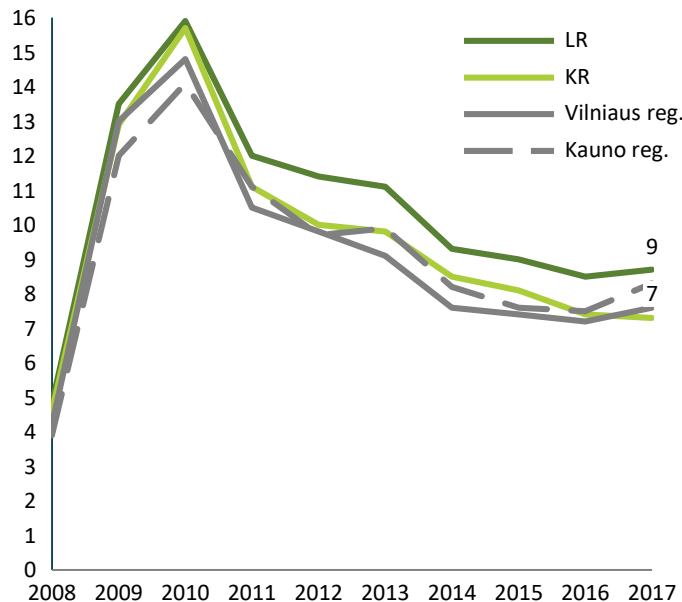
\\ EKONOMIKA (2/9) | KR VYRAUJA MAŽESNĖS ĮMONĖS, ŽEMESNIS NEDARBO IR DU LYGIS NEI VISOJE LR

DARBUOTOJŲ SKAIČIUS PAGAL ĮMONĖS DYDĮ, %, 2018

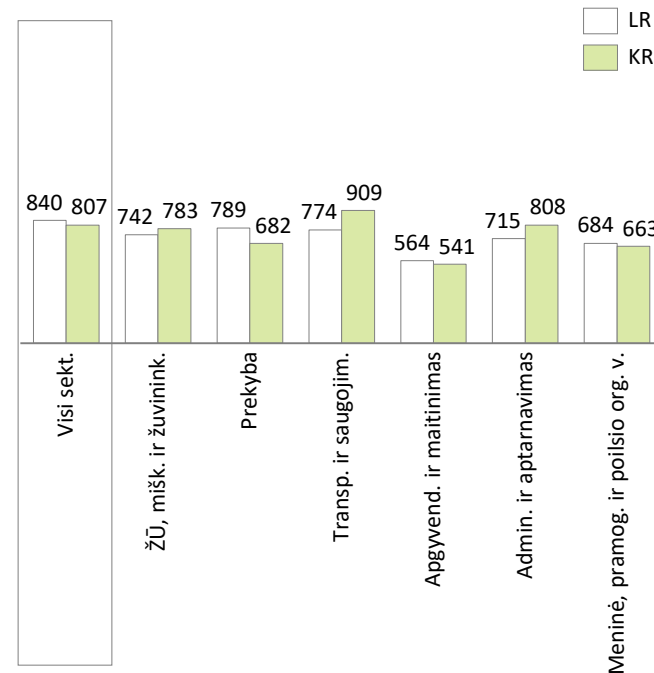
- KR darbuotojai dažniau nei likusioje LR dirba smulkiuose (<10 darb.) įmonėse; rečiau – didelėse (>250 darb.) įmonėse.
- Tarp KR savivaldybių mažesniu nei įprasta įmonių dydžiu išsiskiria Skuodo r. (47 % dirbančiųjų dirba <10 darb. įmonėse), Neringa (36 %) ir Palanga (25 %).
- KR didžiųjų įmonių dalis mažesnė už LR vidurkį, kadangi šalies vidurkį iškreipia Vilniaus regionas, kuriame matoma didžiausia stambiojo verslo koncentracija.

NEDARBO LYGIS (BEDARBIAI NUO DARBINGO AMŽIAUS GYV.), %, 2008–2017

- KR nedarbo lygis nuo pat 2008 m. buvo žemesnis nei bendras LR lygis, tačiau aukštesnis nei Kauno ir Vilniaus reg.
- Aukštesniu nei LR nedarbo lygiu (8,3 % 2018 m. liepos 1 d.) išsiskiria Šilutės r. (9,9 %).
- Žemiausias nedarbo lygis KR – Neringoje (3,1 %) ir Kretingos r. (3,9 %).
- Apie dešimtadalis DAG nedirba arba jų pajamų šaltinis yra nesutartiniai trumpalaikiai darbai (paslaugos).

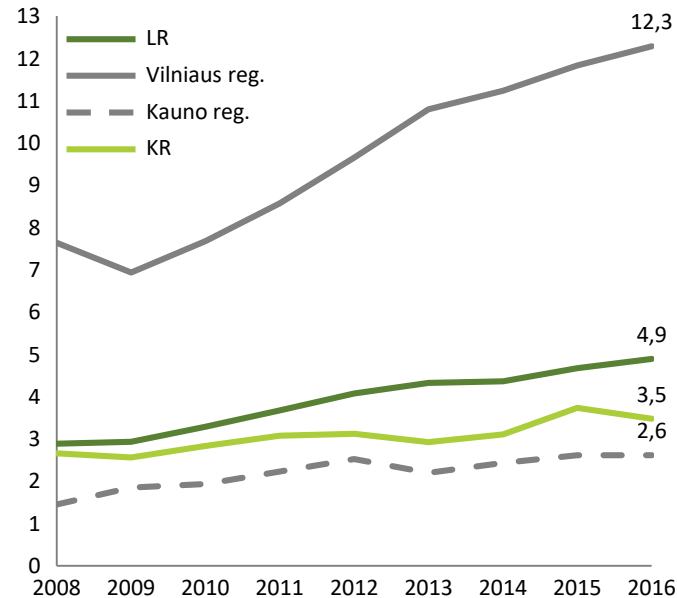
VIDUTINIS MĖN. BRUTO DU AKTUALIUOSE SEKTORIUOSE, EUR, 2017

- Vid. DU KR viršija LR rodiklį ŽŪ, transporto ir administravimo / aptarnavimo sektoriuose.
- KR DU augimas 2008–2017 m. (+32 %) buvo ne toks spartus, kaip visoje LR (+35 %).
- Stebimi dideli skirtumai tarp vid. DU KR savivaldybėse:
 - 2018 m. I ketv. vid. *bruto* DU KR: 856 EUR
 - Klaipėdoje: 935 EUR
 - Neringoje: 795 EUR | Klaipėdos r.: 780 EUR | Šilutės r.: 712 EUR | Kretingos r.: 684 EUR | Palangoje: 670 EUR
 - Skuodo r.: 630 EUR

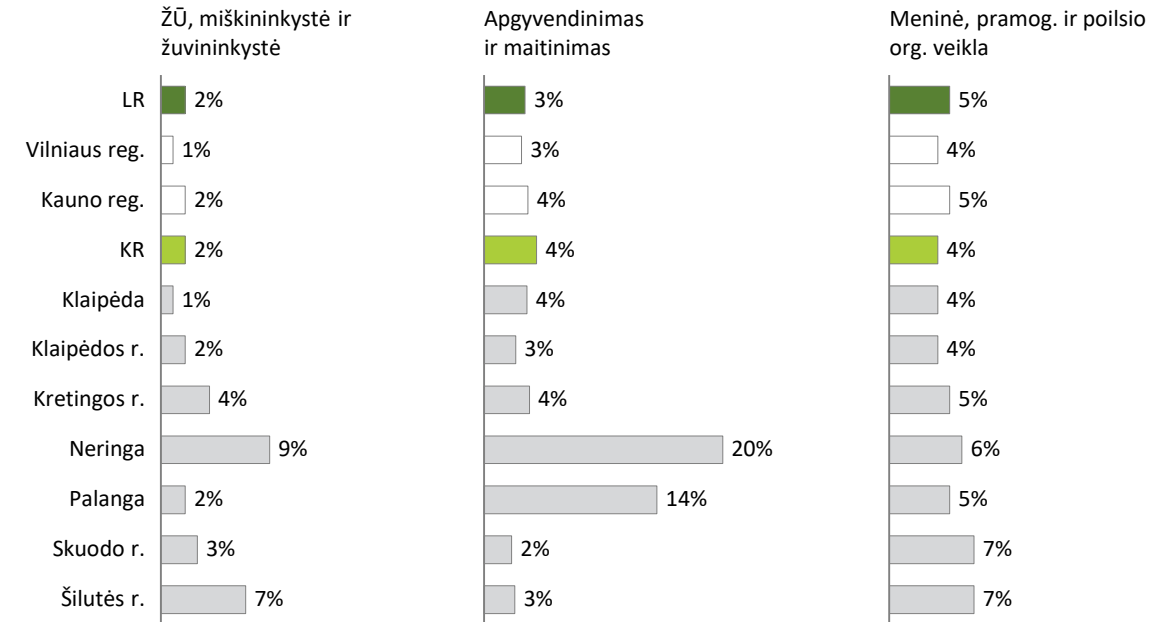
\\ EKONOMIKA (3/9) | TUI SUTELKTOS TIK KR CENTRE; VERSLO STRUKTŪRA PAVIENĖSE SAVIVALDYBĖSE SKIRIASI

TUI PER CAPITA M. PABAIGOJE, TŪKST. EUR, 2008–2016

- KR dažniausiai investuojama į apdirbamosios gamybos ir transporto / saugojimo sektorius.
- Klaipėdos LEZ (29 įmonės, 2,5 tūkst. darb.) investuojama 40 % visų KR TUI.
- Vertinant gyventojų kiekį savivaldybėse, KR investicijos pasiskirsčiusios netolygiai (2016 m., EUR *per capita*):
 - Klaipėdos m.: 5,5 tūkst. EUR | Klaipėdos r.: 3,5 tūkst. EUR.
 - Neringa: 2,8 tūkst. EUR | Palanga: 2,3 tūkst. EUR | Šilutės r.: 0,9 tūkst. EUR | Kretingos r.: 0,3 tūkst. EUR | Skuodo r.: 0,2 tūkst. EUR

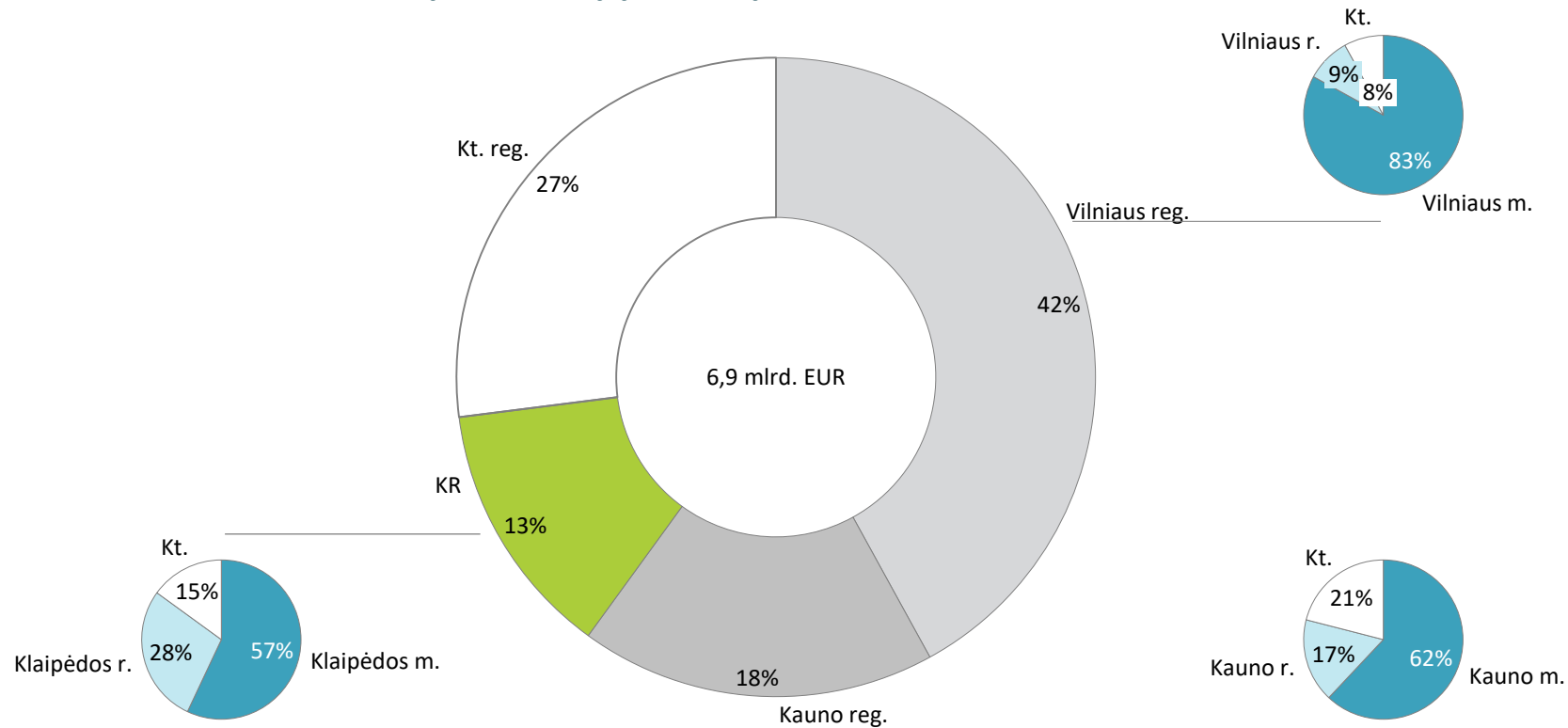
ŪKIO SUBJEKTAI PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIS (EVRK 2 RED.), %, 2018

- Pagal ūkio subjektų skaičių KR ekonominė veikla aktualiuose sektoriuose nuo LR nesiskiria reikšmingai.
 - Išskirtina esama KR ekonominė specializacija transporto ir logistikos, didmeninės prekybos ir gamybos pramonės šakose.
- Stebimi didesni skirtumai tarp KR savivaldybių:
 - Didesnė ūkio subjektų dalis ŽŪ sektoriuje Šilutėje (7 %, kai visame regione – 2 %) ir Neringoje (9 % daugiau žuvininkystės ūkio subjektų).
 - Didesnė apgyvendinimo ir maitinimo verslų dalis Neringoje (20 %, kai visame KR – 4 %) ir Palangoje (14 %).

\ EKONOMIKA (4/9) | KR INVESTUOJAMA 13 % VISŲ ŠALIES MATERIALINIŲ INVESTICIJŲ, 85 % JŲ – KLAIPĖDOS M. IR RAJ. SAVIVALDYBĖSE

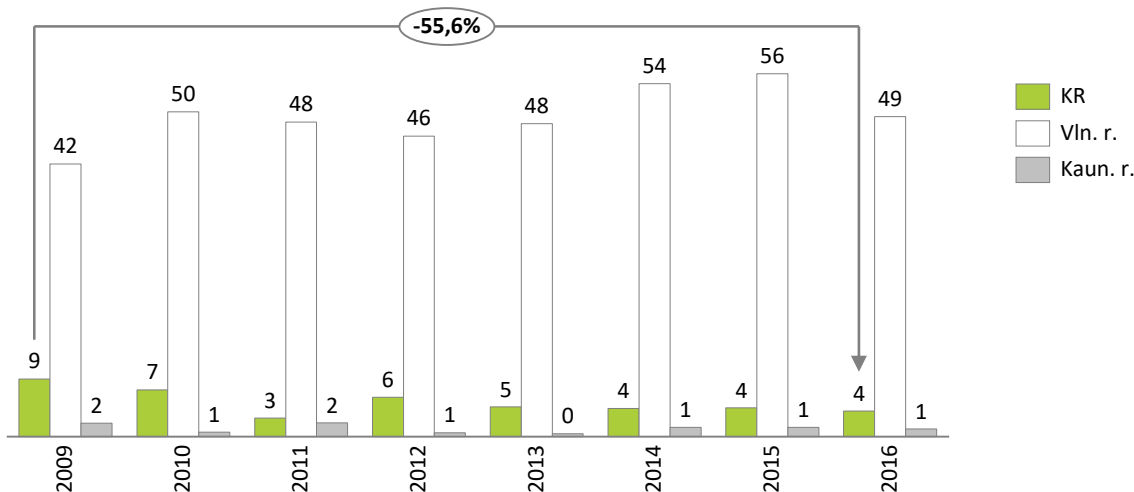
MATERIALINĖS INVESTICIJOS TO METO KAINOMIS, % NUO VISŲ LR MATERIALIŲ INVESTICIJŲ, 2016

- Vertinant gyventojų kiekį savivaldybėse, KR materialinės investicijos sutelktos į regiono centrą ir kurortus:
 - Klaipėdos m.: 3,4 tūkst. EUR *per capita* (2016 m.), Klaipėdos r.: 4,8 tūkst. EUR *per capita*.
 - Neringa: 5,1 tūkst. EUR | Palanga: 2,4 tūkst. EUR
 - Kretingos r.: 1,2 tūkst. EUR | Šilutės r.: 0,9 tūkst. EUR | Skuodo r.: 0,4 tūkst. EUR

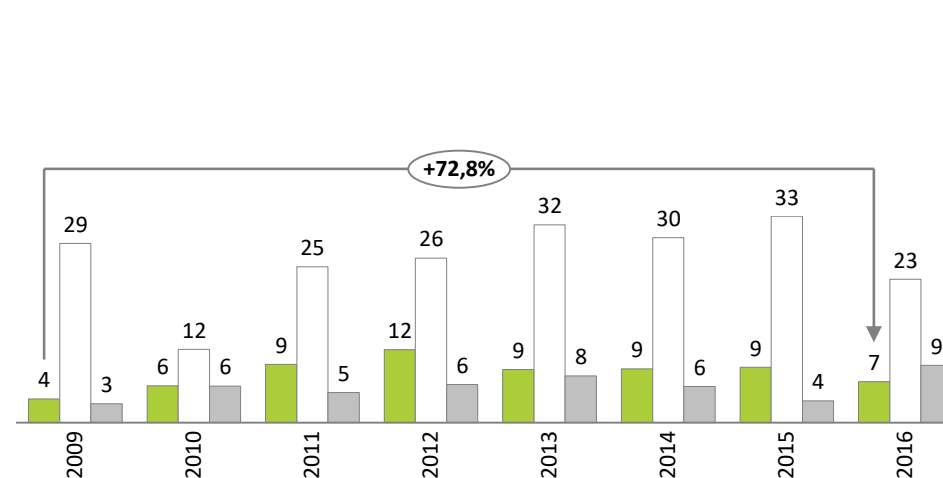
\\ EKONOMIKA (5/9) | NORS KR APGYVENDINIMO IR MAITINIMO SEKTORIUJE MATOMAS TUI MAŽĖJIMAS, SEKTORIAUS MATERIALINĖS INVESTICIJOS AUGA

KR TUI Į APGYVENDINIMO IR MAITINIMO VEIKLOS SEKTORIŲ, MLN. EUR, 2009–2016

- TUI į KR apgyvendinimo ir maitinimo veiklos sektorių, lyginant su 2009 m., sumažėjusios daugiau nei dvigubai: nuo 9 mln. EUR iki 4 mln. EUR. 2009 m. jos sudarė 1 % nuo visų TUI, o 2016 m. – jau tik 0,4 %.
- Investicijų mastu į apgyvendinimo ir maitinimo veiklos sektorių KR lenkia Kauno reg. 4 kartus, tačiau daugiau nei 10 kartų atsilieka nuo Vilniaus reg. 2009–2016 m. laikotarpiu KR atsilikimas nuo Vilniaus reg. padidėjo nuo 4 iki 10 kartų.
- Skirtumas tarp Vilniaus reg. ir KR išlieka didelis net ir įvertinus regionų populiacijos dydį. Pagal TUI į apgyvendinimo ir maitinimo sektorių *per capita* 2016 m. KR rezultatas buvo 3,5 tūkst. EUR, o Vilniaus regiono – 12,2 tūkst. EUR.
- Didžiausios KR TUI numatomos:
 - JAV valdomo „Marriott“ prekinio ženklo viešbučio statyba Palangoje, į kurią iki 2020 m. ketinama investuoti apie 20 mln. EUR.
 - 55 mln. EUR vertės TUI numatoma į modernaus viešbučio ir sanatorinio gydymo komplekso statybą Palangoje. Investicijas vykdys Kaune veikianti bendrovė „ADG projektai“ ir Vokietijos sveikatingumo asociacija.

KR MATERIALINĖS INVESTICIJOS Į APGYVENDINIMO IR MAITINIMO VEIKLOS SEKTORIŲ, MLN. EUR, 2009–2016

- Tuo pat metu materialinės investicijos į KR apgyvendinimo ir maitinimo veiklos sektorių išaugo beveik 75 % (nuo 4 iki 7 mln. EUR).
- 2009–2016 m. KR atsilikimas nuo Vilniaus regiono pagal materialinių investicijų rodiklį sumažėjo nuo 7 iki 3 kartų.
- Mažėjančių TUI kontekste tokie duomenys rodo augantį vidaus investuotojų aktyvumą.
- Didžiausių KR materialinių investicijų pavyzdžiai:
 - 2014 m. Palangos ir Kretingos raj. savivaldybių sandūroje atidarytas etnografinis poilsio ir amatų centras „Mėguvos kaimas“, į kurio statybą investuota 5 mln. EUR.
 - 2015 m. šalia „Mėguvos kaimo“ atidarytas turizmo ir sveikatinimo centras „Atostogų parkas“, į kurį investuota 5,5 mln. EUR.
 - 2016 m. Palangoje duris atvėrė „Palangos koncertų salė“, į kurią investuota apie 9 mln. EUR savivaldybės, valstybės ir ES lėšų.
 - 2017 m. Palangoje prasidėjo 7 mln. vertės prabangių „Eglės“ apartamentų statyba.

\\ EKONOMIKA (6/9) | 58 MLN. EUR ES INVESTICIJŲ TURĖJO TEIGIAMĄ POKYTĮ KR TURIZMO SEKTORIAUS PLĖTRAI 2007–2013 M.

Kuriamė
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ES PARAMA TURIZMUI 2007–2013 M. FINANSINĖJE PERSPEKTYVOJE:

Didžiausi projektai, finansuoti 2007–2013 m. finansinėje perspektyvoje, buvo:

- Klaipėdos daugiavilkinio sporto ir pramogų komplekso statyba (12 mln. EUR)
- Delfinų terapijos centro atnaujinimas (8 mln. EUR)
- Palangos gintaro muziejaus reprezentacinių rūmų ir botanikos sodo atnaujinimas (5 mln. EUR)
- Smiltynės jachtų uosto įrengimas (4 mln. EUR)
- Klaipėdos pilies bastionų atstatymas (3 mln. EUR)

2007–2013 M. ES PARAMOS TURIZMUI POVEIKIS:

- Iš viso 2007–2013 m. į kultūros, aktyvaus poilsio, sveikatos ir konferencijų turizmo produktus KR ES struktūrinių fondų investicijos sudarė apie 58 mln. EUR.
- ES investicijų poveikis turizmo plėtrai 2007–2013 m. laikotarpiu Ūkio ministerijos užsakytuose tyrimuose laikomas teigiamu ar stipriai teigiamu visose KR savivaldybėse, išskyrus Skuodo r. sav., kurioje ES investicijų poveikis vertinamas neutraliai.
- ES investicijų poveikis turizmo sektoriui vertintas atsižvelgiant į savivaldybėse apgyvendintų turistų skaičiaus pokytį 2009–2012 m. ir įgyvendintų projektų pritrauktas privačias investicijas.
- Tyrime pabrėžiama, kad pozityviausią poveikį ES investicijos turėjo turizmui pritaikytose ir turistams patraukliose vietovėse, kuriose buvo pastebimas didesnis investicijų ir plėtros kompleksiškas.

ES INVESTICIJOS TURIZMUI 2014–2020 M. FINANSINĖJE PERSPEKTYVOJE:

Didžiausi turizmo srities projektai, į kuriuos investuojama 2014–2020 m. finansinėje perspektyvoje, yra:

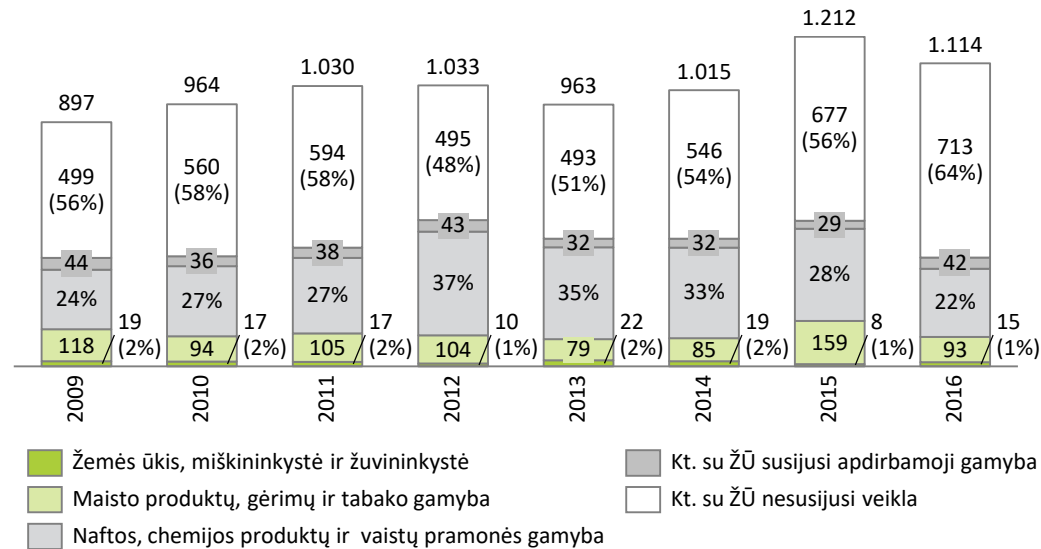
- Klaipėdos daugiavilkinio sveikatingumo centro statyba (12,5 mln. EUR)
- Pajūrio juostos tvarkymas Palangoje (5 mln. EUR)
- Danės upės krantinių rekonstrukcija ir prieigų sutvarkymas (4 mln. EUR)
- M. K. Čiurlionio menų mokyklos vasaros edukacijos centro įkūrimas Kunigiškių gyvenvietėje, Palangos m. sav. (2 mln. EUR)
- Baltijos jūros kranto tvirtinimas Kuršių Nerijoje (2 mln. EUR)
- Sanatorijos „Sveikatos uostas“ sutvarkymas Palangoje (1,5 mln. EUR)
- Poilsio namų Neringoje rekonstrukcija pritaikant svorio reguliavimo ir osteopatijos paslaugų veiklai (1,5 mln. EUR)
- Ažuolyno giraitės sutvarkymas, gerinant aplinką ir skatinant aktyvų laisvalaikį bei lankytojų srautus Klaipėdoje (1 mln. EUR)
- Fachverkinės architektūros pastatų komplekso tvarkymas Klaipėdoje (1 mln. EUR)
- Moksleivių poilsio stovyklos „Pasaka“ infrastruktūros atnaujinimas Kukuliškių km., Klaipėdos raj. (1 mln. EUR)
- Vaclovo Into muziejaus infrastruktūros atnaujinimas (1 mln. EUR)
- Kt. mažesnės vertės projektai, nukreipti į dviračių takų įrengimą, viešųjų erdvių sutvarkymą, specializuotų turizmo maršrutų kūrimą ir kt. sritis.

2014–2020 M. ES INVESTICIJŲ TURIZMUI POVEIKIS:

- Kol kas atskirais tyrimais nevertintas.

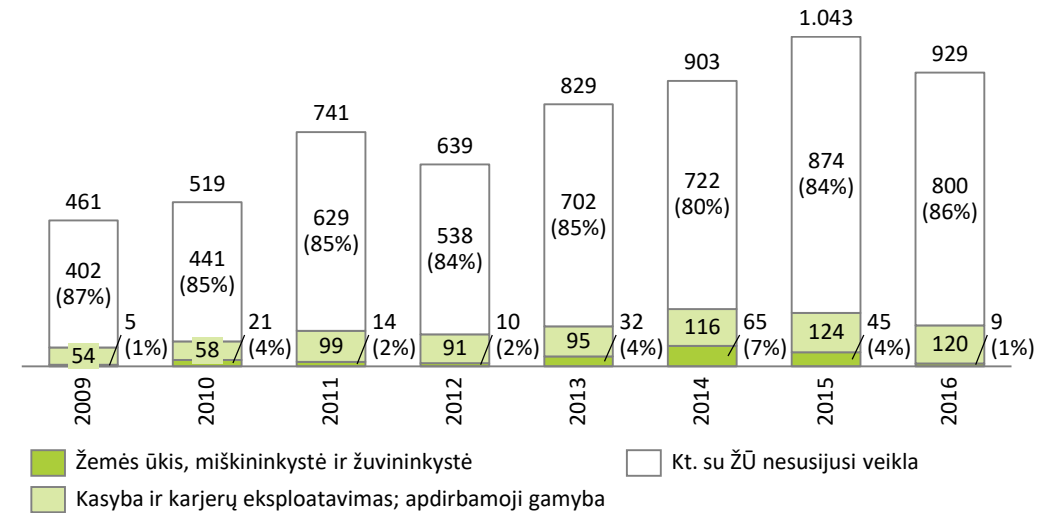
\\ EKONOMIKA (7/9) | INVESTICIJOS Į KR ŽŪ NĖRA DIDELĖS, O REIŠMINGIAUSIOS TUI TELKIASI ŽŪ ŽALIAVAS APDIRBANČIUOSE GAMYBOS (BIOEKONOMIKOS) SUBSEKTORIUOSE

KR TUI Į ŽŪ IR SUSIJUSIAS APDIRBAMOSIOS PRAMONĖS VEIKLOS RŪŠIS, MLN. EUR, 2009–2016

- TUI į ŽŪ nėra didelės ir 2009–2016 m. laikotarpiu sudarė tik 1–2 % visų KR TUI.
- Užsienio investuotojai didesnį pasitikėjimą rodo su ŽŪ susijusioms apdirbamosios pramonės veiklos rūšims. Į tokias biogrįstos gamybos sritis, kaip maisto produktai, gėrimai, tabakas, vaistai, baldai, popierius, tekstilė ir t.t., 2009–2016 m. kasmet investuota 35–51 % visų KR TUI.
- Atmetus naftos produktų gamybos įtaką, TUI į su ŽŪ susijusias apdirbamosios pramonės veiklos rūšis vis vien sudarytų 24–33 % visų KR investicijų (istoriškai Lietuvoje apie 50 % TUI į naftos, chemijos produktų ir vaistų pramonės gamybos ekonominę veiklą tenka naftos produktų gamybai).
- Didžiausios su ŽŪ sektoriumi susijusios TUI į KR:
 - Ispaniško kapitalo įmonė „Capella Baltica“ iki 2019 m. Klaipėdos LEZ investuos 10 mln. EUR į miltelių ir aliejinių ekstraktų gamyklos bei laboratorijos statybą.
 - Kipre registruota „NEO Group“ 2018 m. Klaipėdos LEZ baigė įgyvendinti 50 mln. EUR apimties investicinį projektą į PET granulių gamybą.

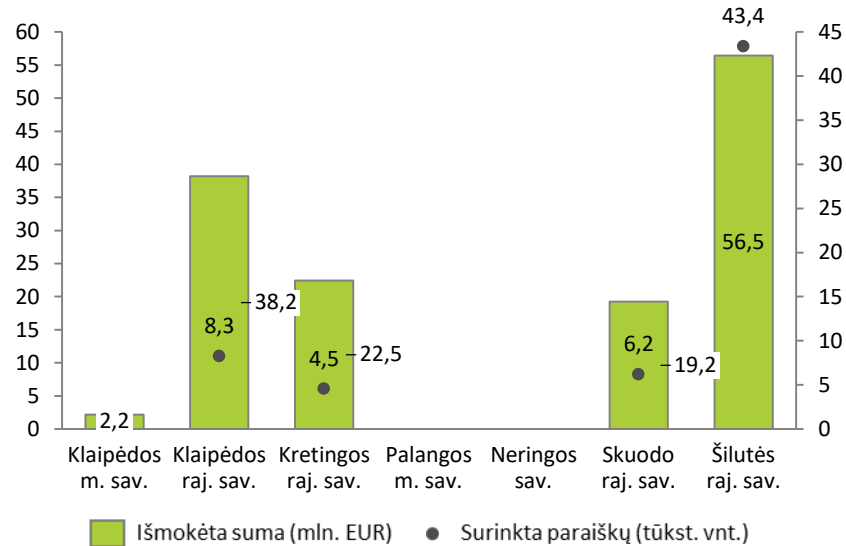
KR MATERIALINĖS INVESTICIJOS Į ŽŪ IR SUSIJUSIAS VEIKLOS RŪŠIS, MLN. EUR, 2009–2016

- Materialinės investicijos į ŽŪ, kaip ir TUI, nėra itin didelės ir 2009–2016 m. sudarė tarp 1 ir 7 % visų KR atliktų materialinių investicijų.
- Didesnį pasitikėjimą investicijų rinka rodo apdirbamąja gamyba, į kurią tiriamu laikotarpiu kasmet investuota 11–14 % visų KR materialinių investicijų.
- Apskritai materialinės investicijos nerodo didelio vietinių investuotojų susidomėjimo ŽŪ ir su juo susijusia veikla.
- Didžiausios su ŽŪ sektoriumi susijusios materialinės investicijos KR atliekamos „SBA baldų“ koncerno, kuris iki 2019 m. planuoja Klaipėdos raj. investuoti 22 mln. EUR į logistikos centrą ir baldų komponentų gamyklą. Iki 2027 m. numatomi dar du plėtros etapai.

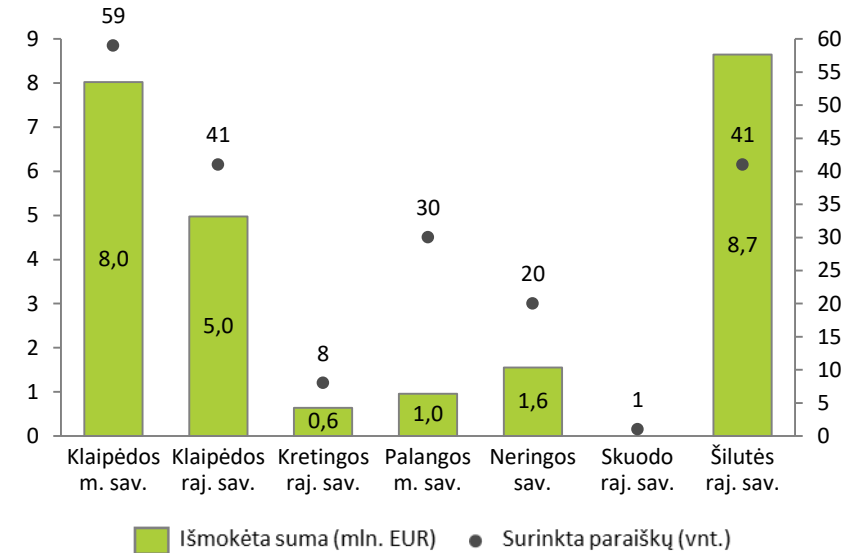
\\ EKONOMIKA (8/9) | ES PARAMA ŽŪ 2007–2013 M. FINANSINĖJE PERSPEKTYVOJE

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 M. PROGRAMOS RODIKLIŲ KR SAVIVALDYBĖSE PALYGINIMAS

- Įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros (toliau – LKP) 2007–2013 m. programą, nagrinėjamu laikotarpiu Lietuvoje buvo surinkta virš 792 tūkst. paraiškų, išmokėta paramos suma siekė beveik 2 mlrd. EUR. KR surinktų paraiškų (62 tūkst.) dalis sudarė 7,9 % visų paraiškų LT ir 7,0 % (138,5 mln. EUR) išmokėtos paramos sumos LT.
- Pagal surinktų paraiškų ir išmokėtos sumos skaičius išsiskiria Šilutės raj. sav., kurioje 2007–2013 m. laikotarpiu buvo surinkta net 43,4 tūkst. paraiškų, o išmokėta paramos suma siekė net 56,5 mln. EUR arba 40,8 % visos paramos sumos, išmokėtos KR.
- Šilutės raj. sav. daugiausiai paraiškų buvo surinkta pagal 212 priemonę „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“ (38,5 tūkst. paraiškų ir 18,8 mln. EUR išmokėtos paramos sumos).
- Klaipėdos raj. sav. daugiausiai paramos skirta priemonei 121, skirtai žemės ūkio valdų modernizavimui, (6,9 mln. EUR pagal 174 paraiškas) ir priemonei 312, skirtai verslo kūrimui bei plėtrai (6,1 mln. EUR, 66 paraiškos), Kretingos raj. sav. daugiausiai paraiškų surinkta pagal 214 priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ (1983 vnt. ir 5,7 mln. EUR išmokėta suma), Skuodo raj. sav. – pagal tą pačią priemonę (212), kaip ir Šilutės raj. sav. (4,2 tūkst. paraiškų ir 2,6 mln. EUR išmokėta suma).
- Pažymėtina, jog dėl savo kurortinio statuso Palangos m. ir Neringos savivaldybės turi ribotas galimybes pasinaudoti ES investicijomis, nes kurortai nėra priskiriami nei prie didžiųjų miestų, nei prie kaimo vietovių.

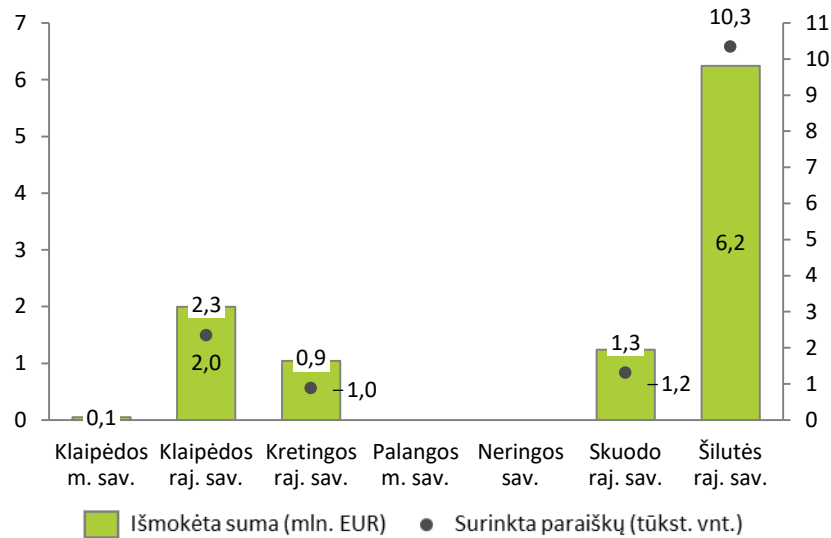
LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS 2007–2013 M. VEIKSMŲ PROGRAMOS RODIKLIŲ KR SAVIVALDYBĖSE PALYGINIMAS

- Įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. programą, Lietuvoje iš viso buvo surinktos 399 paraiškos (KR – 200 paraiškų arba 50 % visų paraiškų LT), išmokėta paramos suma siekė 68,1 mln. EUR (KR – 24,8 mln. EUR arba 36,4 % visos išmokėtos paramos sumos LT).
- Pagal surinktų paraiškų skaičių ir išmokėtos paramos sumą KR pirmauja Klaipėdos m. sav., Klaipėdos raj. ir Šilutės raj. sav.
- Klaipėdos m. sav. didžioji paraiškų dalis (16 vnt. iš 59) surinkta pagal E131 priemonę „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo dėl laivo žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui“ (išmokėta paramos suma – 104 tūkst. EUR), Klaipėdos raj. sav. – po 7 paraiškas pagal E230 priemonę „Investicijos į akvakultūros įmones“ (išmokėta 1,8 mln. EUR paramos) ir E211 priemonę „Vidaus vandenų žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ (išmokėta 1,2 mln. EUR paramos), Šilutės raj. sav. – po 7 paraiškas pagal tą pačią E211 priemonę (išmokėta paramos suma – 1,6 mln. EUR) ir E313 priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų naujų rinkų plėtra ir skatinimo kampanijos“ (išmokėta paramos suma – 96,5 tūkst. EUR).

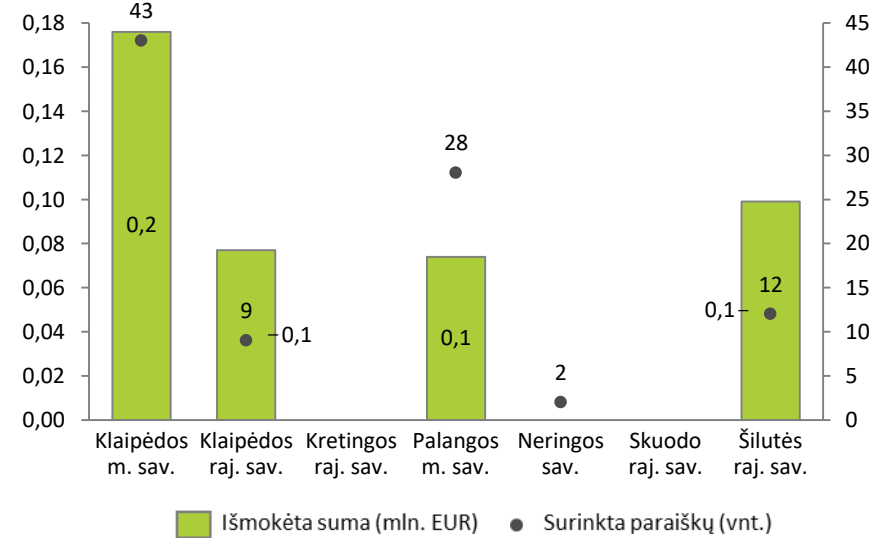
\ EKONOMIKA (9/9) | ES PARAMA ŽŪ 2014–2020 M. FINANSINĖJE PERSPEKTYVOJE

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 M. PROGRAMOS RODIKLIŲ (UŽ 2017–2018 M.) KR SAVIVALDYBĖSE Palyginimas

- Kadangi 2014–2020 m. finansinė perspektyva nėra pasibaigusi, pateikiami tik daliniai KPP finansavimo duomenys pateikiami Nacionalinės mokėjimų agentūros (toliau – NMA) už 2017–2018 m.
- 2017–2018 m. visoje Lietuvoje LKP instrumentų finansavimui surinkta beveik 174 tūkst. paraiškų, pagal kurias išmokėta beveik 136 mln. EUR.
- Kaip ir ankstesnėje finansinėje perspektyvoje, LKP programos kontekste labiausiai išsiskiria Šilutės raj. sav., kurioje 2017–2018 m. surinkta per 10 tūkst. paraiškų ir išmokėta daugiau nei 6 mln. EUR (59 % visos KR išmokėtos sumos).
- Šilutės raj. sav. didžiausias finansavimas vis dar skiriamas ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių. Šios paskirties priemonei pateikta beveik 9 tūkst. paraiškų, pagal kurias išmokėta 3,4 mln. EUR ir dar kita tiek turėtų būti išmokėta 2018 m.
- Klaipėdos raj. sav. ir Kretingos raj. sav. daugiausiai paramos išmokėta pagal ekologinio ūkininkavimo programą (atitinkamai 840 tūkst. EUR pagal 43 paraiškas ir 328 tūkst. EUR pagal 19 paraiškų), Skuodo raj. sav. – ūkininkaujantiems sudėtingose vietovėse (429 tūkst. EUR, 497 paraiškos) ir ekologiniam ūkininkavimui (447 tūkst. EUR, 36 paraiškos).

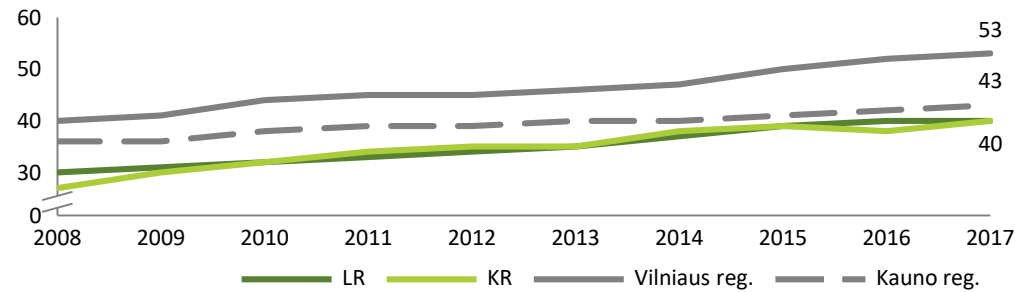
LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS 2014–2020 M. VEIKSMŲ PROGRAMOS RODIKLIŲ (UŽ 2017–2018 M.) KR SAVIVALDYBĖSE Palyginimas

- Žuvininkystės sektoriui skiriamo ES finansavimo 2014–2020 m. finansinėje perspektyvoje duomenys taip pat nėra prieinami dėl vis dar besitęsiančio finansinio programavimo periodo, todėl pateikiami NMA duomenys už 2017–2018 m.
- Visoje LT žuvininkystės sektoriui 2017–2018 m. išdalinta 577 tūkst. EUR ES paramos (KR – 427 tūkst. EUR arba 74 % visos paramos LT), kuriai gauti pateiktos 144 paraiškos (KR – 94 arba 65 % visų LT paraiškų).
- Daugiausiai žuvininkystės sektoriui skirtos paramos sulaukė Klaipėdos m. sav., kurioje išmokėta 177 tūkst. EUR ir surinkta 43 paraiškos. Daugiausiai finansavimo sulaukė 38ŽP programa, skirta poveikio jūrų aplinkai mažinimui ir žvejybos pritaikymui gyvūnų apsaugai (išmokėta 83 tūkst. EUR, pateiktos 5 paraiškos), ir 40RU programa, skirta jūrų biologinės įvairovės išsaugojimui ir atkūrimui (73 tūkst. EUR, 18 paraiškų).
- Klaipėdos raj. daugiausiai finansavimo teko 63VS programai, skirtai vietos plėtros strategijų įgyvendinimui (35 tūkst. EUR, 1 paraiška), Palangos m. sav. – kaip ir Klaipėdos m. sav., 38ŽP (33 tūkst. EUR, 2 paraiškos) ir 40RU (41 tūkst. EUR, 13 paraiškų), Šilutės raj. sav. – 66PR programai, skirtai žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimui (68 tūkst. EUR, 1 paraiška).

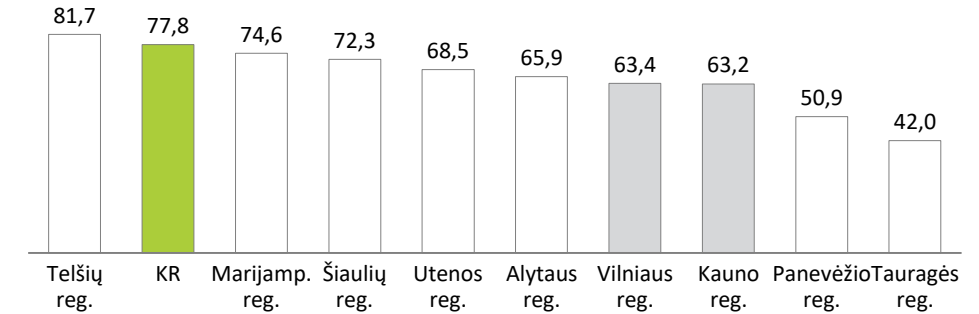
ŠVIETIMAS (1/2) | KR RENGiami PAKLAUSŪS PROFESINIO MOKYMO ABSOLVENTAI, TAČIAU TURIZMO SRITYJE TRŪKSTA SISTEMINGO KVALIFIKACIJOS KĖLIMO

AUKŠTĄJį MOKSLĄ ĮGĖJUSIŲ ASMENŲ SKAIČIUS NUO VISŲ 25–64 M. ASMENŲ, %, 2008–2017

- 2017 m. aukštąjį mokslą įgijusių asmenų dalis (40 %) KR buvo lygi visos LR rodikliui.
 - Nuo 2008 m. ši dalis augo sparčiau (+13 p. p.) nei LR (+10 p. p.).
 - KR aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis viršija Estijos (39 %), Danijos (38 %), Belgijos (38 %), Olandijos (36 %) visuomenių išsilavinimo rodiklius.
- KR veikia „Jūrinis“ slėnis, kurio tikslas – glaudesnis jūrinio mokslo, studijų ir verslo bendradarbiavimas (1 iš 24 LR veikiančių atviros prieigos centrų).
 - Numatyta slėnio plėtra: siekiama, kad „Jūrinis“ taptų „Top“ 3 jūrinių slėniu Baltijos jūros regione; iki 2030 m. komercializuotų produktų sk. – 30.
- KR turi daugiapakopę turizmo specialistų rengimo sistemą: profesinio, koleginio ir universitetinio lygių programas, siūlomas Klaipėdos universitete, valstybinėje ir privačiose kolegijose, profesinio ugdymo mokykloje. Šiuo kompleksišku regionas išsiskiria iš kitų Lietuvos regionų.
- Į Klaipėdos aukštąsias mokyklas kasmet įstoja vid. 10 % mažiau studentų nei praėjusiais metais (Lietuvos rodiklis: vid. 6 % 2014–2016 m.). Šį procesą galima sieti su vidine ir tarptautine migracija, dėl kurios mažėja gyventojų skaičius KR.
- Klaipėdos m. aukštojo mokslo studijų specializacija LR lygmeniu: logistika ir jūrų transportas, švietimas.
- Lietuvos aukštosiose mokyklose specialistų rengimo sistema yra ganėtinai inertiška, lėtai reaguojanti į turizmo industrijos pokyčius – dalykų aprašai gali būti keičiami ne dažniau kaip kas 2 metai, tuo tarpu pasaulyje turizmo industrijoje pokyčiai vyksta kasdien. Be to, nacionaliniu mastu trūksta darnios, lanksčios ir sistemingos turizmo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos.

PAGAL ĮGYTĄ KVALIFIKACIJĄ ĮSIDARBINUSIŲ PROFESINIO MOKYMO ABSOLVENTŲ DALIS, % NUO ĮSIDARBINUSIŲ, 2017

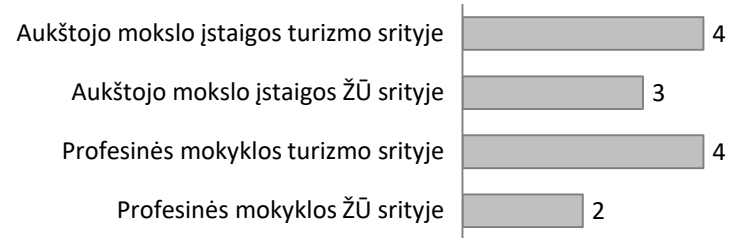
- KR veikia 12 profesinio mokymo įstaigų ir sektorinių praktinio mokymo centrų.
 - Profesinis mokymas atliepia specialistų poreikį: žuvininkystė, viešbučių, restoranų, prekybos, transporto inžinerinės pramonės, kt. šakų mokymas.
- ŠMM pažymi, kad KR yra perspektyvi aplinka vystyti paslaugų, ŽŪ ir inžinerinės pramonės sektorių profesinio mokymo programas.
- ŠMM numato kurti (bendradarbiaujant su KR įmonėmis) pilotines pameistrystės schemas prioritetiniuose sektoriuose (+10 pameistrystės programų).

Vid. **66 %** 2017–2018 m. į Klaipėdos aukštąsias mokyklas įstojusių bendrojo ugdymo mokyklų absolventų gyveno KR.

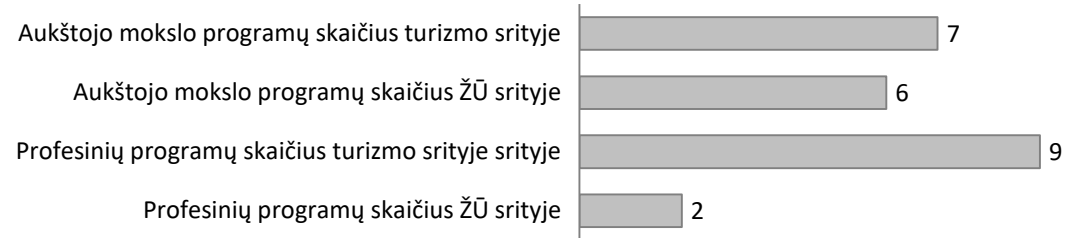
Vid. **85 %** 2017–2018 m. į Klaipėdos profesinio mokymo įstaigų I-ą kursą įstojusių asmenų gyveno KR.

ŠVIETIMAS (2/2) | MAŽEJA VIEŠBUČIŲ IR RESTORANŲ PROFESINIŲ PROGRAMŲ MOKSLEIVIŲ SKAIČIUS; ŽŪ SPECIALYBĖS NĖRA PATRAUKLIOS

ŽŪ IR TU PROGRAMAS TURINČIŲ MOKSLO ĮSTAIGŲ SKAIČIUS KR, 2018

ŽŪ IR TU MOKSLO STUDIJŲ PROGRAMŲ SKAIČIUS KR, 2018

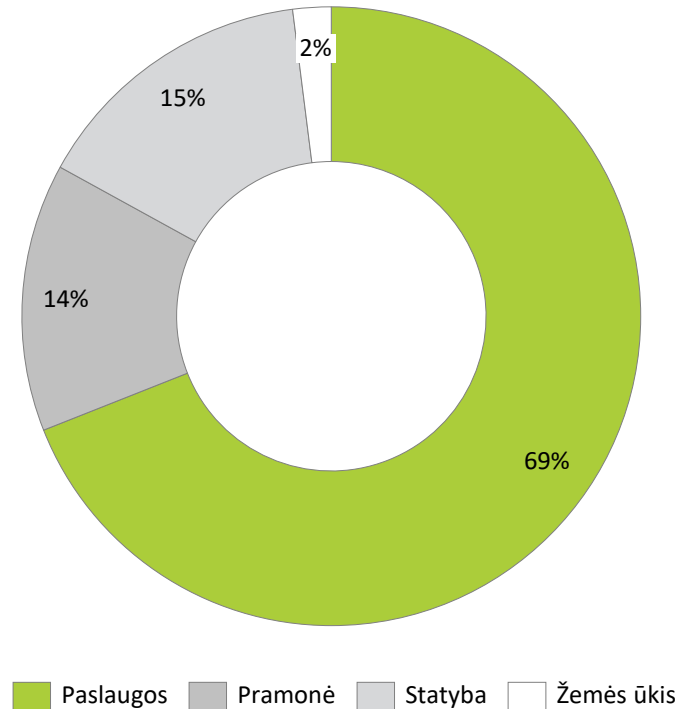

- Aukštojo mokslo paslaugas TU srityje teikia Klaipėdos universitetas (KU), Klaipėdos valstybinė kolegija (KVK), Socialinių mokslų kolegija (SMK) bei Vakarų Lietuvos verslo kolegija (VLVK). ŽŪ srityje – KU, KVK bei Aukštoji jūrevystės mokykla (AJM).
- Profesinio mokymo paslaugas TU srityje teikia Klaipėdos Turizmo mokykla, Kretingos technologijų ir verslo mokykla, Skuodo kaimo verslo, amatų ir paslaugų mokykla, Šilutės ŽŪ mokykla. ŽŪ srityje – Kretingos technologijų ir verslo mokykla, Šilutės Žemės ūkio mokykla.
- Visos KR aukštojo mokslo įstaigos, rengiančios TU ir ŽŪ specialistus, yra teigiamai įvertintos Studijų kokybės vertinimo centro.
- Aukštojo mokslo programos TU srityje: Rekreacija ir turizmas; Rekreacija ir turizmas (magistras); Turizmo ir pramogų verslo industrija; Turizmas ir poilsis; Restoranų ir kavinių vadyba; Sveikatingumo paslaugų vadyba; Turizmo administravimas.
- Aukštojo mokslo programos ŽŪ srityje: Laivybos ir uostų inžinerija; Maisto technologijos; Mechanikos inžinerija; Jūrų laivavedyba; Uostų ir laivybos valdymas.
- Studijų kokybės vertinimo centras akreditaciją ir teigiamą įvertinimą suteikė šioms TU ir ŽŪ studijų programoms: Rekreacija ir turizmas (KU, 22 balai iš 24); Rekreacija ir turizmas (KU, magistras, 20/24); Turizmo administravimas (KVK, 21/24); Turizmas ir poilsis (SMK, 16/24); Laivybos ir uostų inžinerija (KU, 17/24); Maisto technologijos (KVK, 18/24); Mechanikos inžinerija (KU, 21/24); Jūrų laivavedyba (AJM, 19/24); Uostų ir laivybos valdymas (AJM, 19/24).
- Profesinio mokymo programos TU srityje: Svečių aptarnavimo darbuotojas; Kaimo turizmo organizatorius; Virėjas; Poilsio paslaugų agentas; Padavėjas ir barmenas; Konditeris; Kaimo turizmo organizatorius; Virėjas (specialybė SUP poreikių mokiniams).
- Profesinio mokymo programos ŽŪ srityje: Žuvininkystės verslo darbuotojas; Technikos priežiūros verslo darbuotojas.

- Turizmo aukštojo bei profesinio mokymo programos padengia įvairias turizmo sritis, tačiau ŽŪ srityje visos mokymosi programos yra susijusios su žuvininkyste ar mechanikos inžinerija (išskyrus maisto technologijų programą KVK), taigi, egzistuoja su kitomis bioekonomikos sritimis (žemdirbystė, apdirbamoji gamyba ir t. t.) susijusių aukštojo ir profesinio mokymo programų trūkumas.
- Remiantis „VšĮ Vilties žiedas“ analize „Žemės ūkio specialistų ir kvalifikuotų darbuotojų poreikio 2017–2020 metams prognozė“, ŽŪ srities išsilavinimą turinčių specialistų trūkumas jaučiamas visoje Lietuvoje. Remiantis LAMA BPO duomenimis, kasmet stojančių į žemės ūkio programas skaičius Lietuvoje mažėja, be to, lieka laisvų ŽŪ studijų vietų. Galima teigti, kad ši situacija yra susidariusi dėl nepatrauklių darbo vietų ŽŪ srityje. Dėl to jie renkasi kitas karjeros kryptis.
- ŠMM „Profesinio mokymo būklės apžvalga 2017“ duomenimis, besimokančių profesinio mokymo įstaigose skaičius bendrai Lietuvoje 2012–2016 m. išaugo 6,4 proc. Nors profesinio mokymo patrauklumas Lietuvoje didėja, su viešbučių ir restoranų ūkio sektoriais susijusiose profesinio mokymo programose besimokančių asmenų skaičius taip pat mažėja.
- Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad šiuo metu KVK investuoja 2 mln. EUR į technologijos ir biomedicinos mokslų infrastruktūros modernizavimą, KU kuria 11 mln. EUR vertės jūrų mokslo centrą. Ateityje ši mokslinė infrastruktūra gali būti naudinga vystant mokymo programas ir inovacijas maisto kokybės, mažaenergių išmaniųjų pastatų, jūros ekosistemų, jūros chemijos, biomedicinos ir kitose su biotechnologijomis susijusiomis ŽŪ srityse.

\ DARBO RINKA (1/2) | KR ŽŪ SEKTORIUJE DIDŽIAUSIAS LAISVŲ DARBO VIETŲ AUGIMAS – MEDIENOS RUOŠOS VEIKLOJE, TU – RESTORANŲ IR PAGAMINTO VALGIO TIEKIMO VEIKLOJE

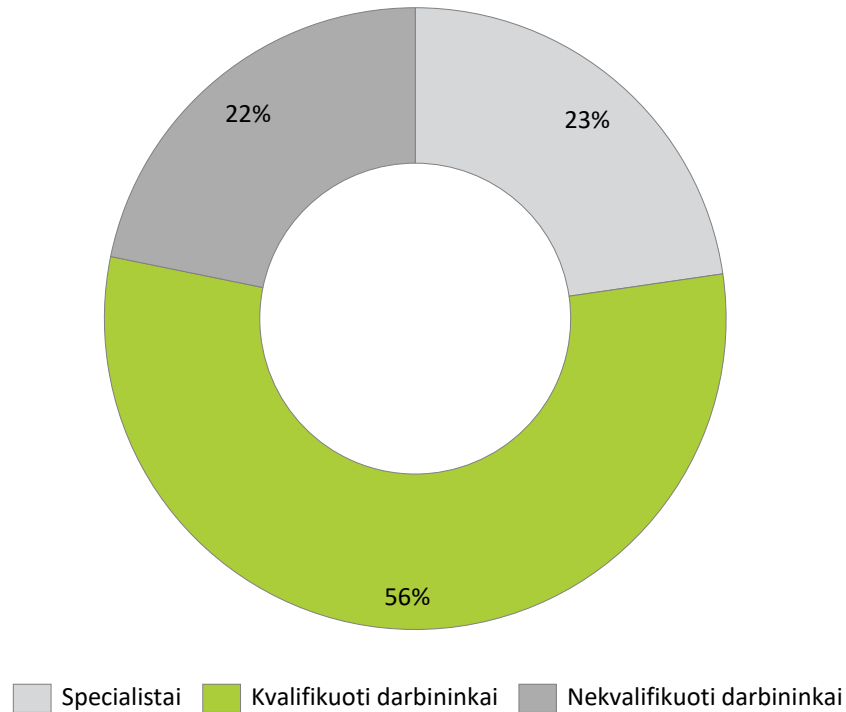
LAISVŲ DARBO VIETŲ DALIS SKIRTINGUOSE SEKTORIUOSE KR, 2017

- Lietuvos darbo biržos duomenimis, KR didžiausias darbuotojų trūkumas fiksuojamas paslaugų sektoriuje (69 % visų laisvų darbo vietų).
- Klaipėdos regiono darbdaviai 2017 m. užregistravo 30,5 tūkst. laisvų darbo vietų, iš kurių 88,2 % yra neterminuotam darbui. Daugiausiai laisvų darbo vietų užregistravo didmenine ir mažmenine prekyba, apdirbamąja gamyba, statyba, administracinė ir aptarnavimo veikla užsiimančios įmonės.
- Turizmo specialistai KR ruošiami nuo 1991 m., o šios srities aukštąjį išsilavinimą gaudavo nuo 40 iki 120 žmonių per metus, todėl santykinai nedidelė KR turizmo specialistų rinka yra prisotinta.
- Turizmo įmonėse pastebima didelė personalo kaita dėl sąlyginai žemų atlyginimų (apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje KR vidutinis atlyginimas 2017 m. siekė 540 EUR, kai bendras regiono vidutinis atlyginimas siekė 810 EUR) ir menkų karjeros galimybių. Tiesa, realus atlyginimų skirtumas yra mažesnis, kadangi šio sektoriaus darbuotojai reikšmingą pajamų dalį gauna arbatpinigiais.
- Dėl susiklosčiusios ydingos žmogiškųjų išteklių formavimo politikos Lietuvos mastu šalyje nėra įsigalėjusi būtinybė turėti turizmo srities išsilavinimą norint dirbti šioje srityje. Klaipėdos universiteto turizmo ir rekreacijos katedros ilgamečiai tyrimai rodo, kad į turizmo specialistų pareigas, ypač viešajame sektoriuje, su nedidelėmis išimtimis dažnai yra priimami dirbti asmenys, neturintys turizmo srities išsilavinimo.
- Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2018 m. I pusmetį, lyginant su 2017 m. I pusmečiu, ŽŪ, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje ryškiausi laisvų darbo vietų pokyčiai užfiksuoti šiose ekonominėse veiklose: medienos ruošą (130), gėlių vandenių žvejyba (-17), pieninių galvijų auginimas (-18), grūdinių (išskyrus ryžius), ankštinių ir aliejingų sėklų augalų auginimas (-25).
- Remiantis LAMA BPO duomenimis, kasmet stojančių į žemės ūkio programas skaičius Lietuvoje mažėja, be to, lieka laisvų ŽŪ studijų vietų. Problema daugiau susijusi ne su švietimo sistema, bet su darbo vietų patrauklumu. Studentai, net ir baigę ŽŪ programas, pasirenka darbą kituose sektoriuose, emigruoja ir / ar dirba užsienyje, kur už tokį patį darbą mokama gerokai daugiau. Atsižvelgiant į tokias tendencijas, galima teigti, kad didelio masto ŽŪ specialistų rengimas nėra aktualus, nes nėra paklauskos, o darbo rinka neužtikrina patrauklių darbo vietų pasiūlos.
- Tuo pačiu laikotarpiu apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimo sektoriuje laisvų darbo vietų pasiūla išaugo restoranų ir pagaminto valgio teikimo veikloje (76), gėrimų pardavimo vartoti vietoje veikloje (15), vaikų poilsio stovyklų veikloje (13), tačiau sumažėjo viešbučių ir panašių buveinių veikloje (-18).

\ DARBO RINKA (2/2) | KR ŽŪ SEKTORIUJE LABIAUSIAI TRŪKSTA KVALIFIKUOTŲ DARBININKŲ, APGYVENDINIMO IR MAITINIMO PASLAUGŲ TEIKIMO SEKTORIUJE – NEKVALIFIKUOTOS DARBO JĖGOS

LAISVŲ DARBO VIETŲ DALIS PAGAL DARBUOTOJO KVALIFIKACIJĄ KR, 2017

- KR labiausiai jaučiamas kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, nors, lyginant su 2016 m., šis rodiklis sumažėjo. Be to, skirtinguose sektoriuose tendencijos skiriasi.
- Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2018 m. I-ą pusmetį, lyginant su 2017 m. I-u pusmečiu, KR apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimo sektoriuje specialistų poreikis sumažėjo 11 %, o kvalifikuotų darbininkų – net 52 %. Nekvalifikuotų darbininkų poreikis sektoriuje, priešingai – išaugo net 37 %.
- Tuo pačiu laikotarpiu ŽŪ, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje specialistų poreikis sumažėjo 3 %, o nekvalifikuotų darbininkų poreikis sumažėjo net 33 %. Kvalifikuotų darbininkų paklausa augo 64 %.
- Taigi, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimo sektoriuje labiausiai trūksta nekvalifikuotų darbininkų, ŽŪ, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje didžiausia yra kvalifikuotų darbininkų paklausa.
- Pažymėtina, kad TU krypties darbuotojų paklausa yra itin sezoniška: reikšmingai pakyla gegužės–rugsėjo mėn. ir nukrenta lapkričio–balandžio mėn.

DEMOGRAFIJA

- KR gyventojų skaičius mažėjo lėčiau nei visoje LR (-13 % 2008–2018).
- 40 tūkst. asmenų sumažėjimą KR lėmė neigiama tarptautinė migracija. Vidinė migracija KR išlieka teigiama: per pastaruosius 5-erius metus daugiau gyventojų čia atvykdavo nei išvykdavo.
- Vis dėlto, KR išlieka aktualus visuomenės senėjimas ir dideli socialiniai demografiniai skirtumai tarp KR savivaldybių.

EKONOMIKA

- 2016 m. KR tapo trečiu (po Vilniaus reg. ir Kauno reg.) LR regionu pagal aukščiausią BVP *per capita*.
- KR kuriamos PV didžiąją dalį sudaro tradiciniai prekybos, transporto, pramonės ir apdirbamosios gamybos ekonominės veiklos sektoriai (kartu – iki 70 %). KR orientacija į aukštesnės PV sektorius (informacija ir ryšiai, finansinė ir draudimo veikla) yra mažesnė nei visoje LR.
- 2016 m. ŽŪ sektoriuje sukuriama pridėtinės vertės dalis KR (2 %) taip pat buvo mažesnė už dalį visoje LR (3 %), tačiau prekybos, transporto, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje sukuriama PV (30 %) viršijo LR vidurkį (26 %).
- Pagal ūkio subjektų skaičių ŽŪ srityje, KR išsiskiria Neringos ir Šilutės raj. savivaldybės (atitinkamai 9 % ir 7 %, kai LR – 2 %), apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje – Neringos ir Palangos m. savivaldybės (atitinkamai 20 % ir 14 %, kai LR – 3 %).
- KR darbuotojai dažniau nei likusioje LR dirba smulkiose (<10 darb.) įmonėse, nedarbo lygis nuo pat 2008 m. buvo žemesnis nei bendras LR lygis, tačiau aukštesnis nei Kauno ir Vilniaus reg.
- 2017 m. vidutinis mėnesinis bruto DU ŽŪ srityje KR (783 Eur) nedaug atsiliko nuo bendro LR rodiklio visuose sektoriuose (840 EUR), tačiau apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje tiek KR (541 EUR), tiek LR (564 EUR) mastu DU lygis yra vienas žemiausių (siekia tik 67 % bendrai visuose sektoriuose mokamo vidutinio DU).

- Tiek TUI, tiek materialinės investicijos daugiausiai sutelktos į KR centrą (Klaipėdos m.), Klaipėdos raj. ir kurortus (Neringos bei Palangos m. sav.).
- TUI į KR apgyvendinimo ir maitinimo veiklos sektorių, lyginant su 2009 m., sumažėjo daugiau nei dvigubai (nuo 9 mln. EUR iki 4 mln. EUR), tačiau tuo pačiu metu materialinės investicijos išaugo beveik 75 % (nuo 4 iki 7 mln. EUR). Mažėjančių TUI kontekste tokie duomenys rodo augantį vidaus investuotojų aktyvumą bei ES investicijų panaudojimo efektyvumą.
- Iš viso 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo laikotarpiu į kultūros, aktyvaus poilsio, sveikatos ir konferencijų turizmo produktus KR investuota apie 58 mln. EUR. Šių investicijų poveikis TU plėtrai laikomas teigiamu ar stipriai teigiamu visose KR savivaldybėse, išskyrus Skuodo r. sav., kurioje ES investicijų poveikis vertinamas neutraliai. Pozityviausią poveikį ES investicijos turėjo turizmui pritaikytose ir turistams patraukliose vietovėse, kuriose buvo pastebimas didesnis investicijų ir plėtros kompleksiskumas.
- TUI į ŽŪ nėra didelės ir 2009–2016 m. laikotarpiu sudarė tik 1–2 % visų KR TUI. Panaši situacija stebima vertinant ir materialinių investicijų šiame sektoriuje dydį. Nagrinėjamu laikotarpiu jos sudarė tarp 1 % ir 7 % visų KR atliktų materialinių investicijų. Toks nedidelis investicijų (tiek TUI, tiek materialinių) mastas nerodo didelio užsienio ir vietinių investuotojų susidomėjimo ŽŪ ir su juo susijusia veikla. Ekonominiu požiūriu šis sektorius turi mažą reikšmę KR, todėl ŽŪ turėtų būti analizuojamas platesniame bioekonomikos, apimančio didelę dalį apdirbamosios pramonės gamybos sričių, kontekste.
- Analizuojant tiek ES paramos rodiklius ŽŪ veiklai 2007–2013 m. finansinėje perspektyvoje, tiek pirminius 2014–2020 m. perspektyvos duomenis, matyti, kad didžioji paramos lėšų dalis skiriama išmokoms, o ne ŽŪ veiklai, kuriančiai pridėtinę vertę (pvz., naujų inovatyvių produktų kūrimui, jų perdirbimui, ŽŪ plėtrai ir pritaikymo infrastruktūrai, tarptautiniam bendradarbiavimui, įgūdžių įgijimui ir pritaikymui, kt.). Pagal išmokų skaičių dėl blogų gamtinių sąlygų ūkininkavimui KR pirmauja Šilutės raj. sav., o kitose KR savivaldybėse populiarėja ekologinis ūkininkavimas.
- Žuvininkystės sektoriaus reikšmę KR rodo ES investicijos pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. programą. Nagrinėjamu laikotarpiu KR pateikė 50 % visų paraiškų LT, ūkio subjektams išmokėta 36,4 % visos paramos sumos LT. Pagrindiniai paramos gavėjai: Klaipėdos m. sav., Klaipėdos raj. sav. ir Šilutės raj. sav. Pagal pirminius duomenis, tendencijos dar ryškesnės 2014–2020 m. finansinėje perspektyvoje, kai KR pateikė 65 % paraiškų ir gavo 74 % žuvininkystės sektoriaus programos išmokėtų lėšų. Prie pagrindinių paramos gavėjų prisijungė Palangos m. sav.

ŠVIETIMAS

- 2017 m. aukštąjį mokslą įgijusių asmenų dalis (40 %) KR buvo lygi visos LR rodikliui, tačiau į Klaipėdos aukštąsias mokyklas kasmet įstoja vid. 10 % mažiau studentų nei praėjusiais metais.
- Klaipėdos m. aukštojo mokslo studijų specializacija LR lygmeniu: logistika ir jūrų transportas, švietimas. Profesinio mokymo srityje KR yra perspektyvi aplinka vystyti paslaugų, ŽŪ ir inžinerinės pramonės sektorių profesinio mokymo programas.
- Turizmo aukštojo bei profesinio mokymo programos padengia įvairias turizmo sritis, tačiau ŽŪ srityje visos mokymosi programos yra susijusios su žuvininkyste ar mechanikos inžinerija (išskyrus maisto technologijų programą KVK), taigi, egzistuoja su kitomis bioekonomikos sritimis (žemdirbystė, apdirbamoji gamyba ir t. t.) susijusių aukštojo ir profesinio mokymo programų trūkumas.
- Besimokančių profesinio mokymo įstaigose skaičius bendrai Lietuvoje 2012–2016 m. išaugo 6,4 proc. Nors profesinio mokymo patrauklumas Lietuvoje didėja, su viešbučių ir restoranų ūkio sektoriais susijusiose profesinio mokymo programose besimokančių asmenų skaičius mažėja.
- Pažymėtina, kad Lietuvos aukštosiose mokyklose specialistų rengimo sistema yra ganėtinai inertiška, lėtai reaguojanti į turizmo industrijos pokyčius. Be to, nacionaliniu mastu trūksta darnios, lanksčios ir sistemingos turizmo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos.

DARBO RINKA

- Turizmo specialistai KR ruošiami nuo 1991 m., o šios srities aukštąjį išsilavinimą gaudavo nuo 40 iki 120 žmonių per metus, todėl santykinai nedidelė KR turizmo specialistų rinka yra prisotinta.
- Turizmo įmonėse pastebima didelė personalo kaita dėl sąlyginai žemų atlyginimų (apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje KR vidutinis atlyginimas 2017 m. siekė 540 EUR, kai bendras regiono vidutinis atlyginimas siekė 810 EUR) ir menkų karjeros galimybių.
- Dėl susiklosčiusios ydingos žmogiškųjų išteklių formavimo politikos Lietuvos mastu, šalyje nėra įsigalėjusi būtinybė turėti turizmo srities išsilavinimą norint dirbti šioje srityje.
- 2016 m. KR ŽŪ, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje dirbo 2077 darbuotojai, o 2014–2017 m. KR profesinio mokymo įstaigose ŽŪ srities pirminio profesinio mokymo absolventų skaičius siekė 117, kvalifikaciją įgijusių pagal tęstinio profesinio mokymo programas skaičius – net 677 asmenys. Nematant reikšmingo sektoriaus augimo, toks specialistų skaičius atitinka rinkos poreikį, todėl didelio masto profesinis ŽŪ specialistų rengimas nėra aktualus.
- Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimo sektoriuje labiausiai trūksta nekvalifikuotų darbininkų. Nepaisant pakankamo parengiamų ŽŪ specialistų kiekio (pasiūlos), ŽŪ, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje fiksuojamas kvalifikuotų ŽŪ darbininkų trūkumas.
- Pažymėtina, kad TU krypties darbuotojų paklausa yra itin sezoniška: reikšmingai pakyla gegužės–rugsėjo mėn. ir nukrenta lapkričio–balandžio mėn.

